

Socialdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande över promemorian ”Förbättrat grundskydd för pensionärer”

LO har beretts tillfälle att yttra sig över rubricerade förslag och lämnar följande synpunkter.

LO har våren 2018 yttrat sig över den så kallade grundskyddsutredningen “Översyn av grundskyddet för pensionärer - Inriktning för ett nytt grundskydd (Ds 2018:8). LO vidhåller de synpunkter, i relevanta delar, som framförts tidigare och har inga ytterligare synpunkter på nu liggande förslag.

LO vill dock återigen framför följande mer generella synpunkter avseende behovet av ett förbättrat grundskydd.

Livsinkomstprincipen i pensionssystemet medför att de skillnader som finns mellan olika individer under yrkeslivet kommer att ge skillnader i pension. Därför är det främst i yrkeslivet som förändringar behöver ske för att minska beroendet av grundskyddet i pensionssystemet. Fokus för sådana förändringar bör vara minskade inkomstskillnader, bättre fysiska och psykiska arbetsmiljöförhållanden, fler heltidsanställningar, färre visstidsanställningar och bättre möjligheter till omställning. Många av LO-förbundens grupper har i dessa avseenden sämre villkor än andra och förbättringar på dessa områden skulle därför i hög grad bidra till mer jämlika pensioner.

Åtgärder inom de nyss nämnda områdena skulle sammantaget göra det möjligt för fler att orka arbeta längre än idag och på så sätt få en högre pension. Då skulle statens kostnader för garantipension och bostadstillägg för pensionärer minska, vilket skulle öka det ekonomiska utrymmet för andra angelägna reformer.

LOs beräkningar¹ visar dock att trots 45 års heltidsarbete i ett yrke med en genomsnittlig kommunalarbetarlön, så blir den inkomstgrundande

¹ LO (2016): *Vad krävs för en hållbar pension?*

pensionen så låg att garantipension faller ut med ca 50 kronor i månaden. Samma beräkningar visar också att den heltidsarbetande kommunalaren enbart får ca 700 kronor mer i pension efter skatt än motsvarande person som har arbetat halvtid hela livet (om denne har rätt till bostadstillägg).

Detta visar enligt LO att det lönar sig alldeles för dåligt i pensionshänseende att arbeta och att avgiften till pensionen behöver höjas. En sådan reform blir än mer angelägen i och med de förslag som presenteras i promemorian om ett höjt grundskydd. Utan en höjd avgift så riskerar skillnaderna i pension mellan den som arbetat helt och den som arbetat lite eller inte alls att bli ännu mindre.

LO uppmanar därför regeringen att snarast initiera samtal i Pensionsgruppen om en sådan avgiftshöjning. En självklar start av en reformering av systemet måste vara att avsättningen höjs till 18,5% på taxerade förvärvsinkomster under tak, vilket ännu inte är fallet. Detta utan att skattereduktionen för egenavgiften förändras. Men utöver det anser LO att det även krävs höjda avsättningar eftersom pensionsnivåerna redan idag ligger långt under det som förväntades då systemet infördes och enbart höjda åldersgränser löser inte det problemet. En ytterligare avgiftshöjning på motsvarande 1,5 procent är nödvändig, så att den totala nivån blir minst 20 procent. Höjningen ska naturligtvis göras i inkomstpensionsdelen av den allmänna pensionen och inte i premiepensionsdelen.

Om en sådan avgiftshöjning dessutom kombineras med införandet av en gas i inkomstpensionen, så skulle även dagens pensionärer kunna få del av det överskott som en sådan avgiftshöjning genererar. Det skulle alltså inte behöva ta 40 års intjänande med en högre avgift för att pensionen ska bli högre, vilket ofta framförs som ett argument mot att höja avgiften.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Karl-Petter Thorwaldsson

Renée Andersson
Handläggare